

02.03.21

הנחיות לעונה בגידול כותנה עונת 2021

עופר גורן, ממ"ר כותנה, שה"מ
מתניה צונץ, מנהל מכון המיון, מועצת הכותנה
מיכל אקסלרוד, אנטומולוגית ראשית, מועצת הכותנה

כללי

10.3.2021 - מועד הזריעה המינימאלי שבו ניתן כיסוי ביטוחי ע"י הקנט לנזקים בנביטה.

לפי התחזית הקרובה צפויים בכל חלקי הארץ גשמים בכמויות עד כ-6 מ"מ לקראת החצי השני של השבוע ולא מסתמן כעת גשם נוסף בהמשך. בעקבות הגשמים המאוחרים מסתמנת אפשרות לזריעה ברטוב בתנאים מיטביים, בייחוד בזריעות מוקדמות.

חתך הרטבה

מומלץ לבדוק בכל שדה את חתך ההרטבה ותכולת המים לעומק 100 ס"מ, ולבצע הערכה לכמות המים הנחוצה לצורך השלמת החתך. אם כי במרבית חלקי הארץ לא צפוי מחסור במים בעומק חתך הקרקע.

בין נביטה לתחילת פריחה, חשוב ביותר להימנע מעקה לגידול העלולה לגרום לעצירת הצימוח וגם לנגיעות ראשונית של מחלת הקרקע מקרופומינה פזואולינה.

סף יחידות חום לזריעה

מקובל, כתנאי לזריעה, סף יחידות חום הנצברות במהלך חמישה ימים ראשונים לאחר הזריעה כמינימום הכרחי למניעת נזקי צינה.

עשה שימוש בנתוני השירות המטאורולוגי של חיזוי הטמפרטורות הצפויות לימים הקרובים בתחנה הסמוכה אליך וחשב יחידות חום צפויות במהלך הזריעה.

במרבית המקרים טמפרטורת הקרקע המסוימת מושגת לאחר מספר ימים בהם טמפרטורת האוויר הממוצעת היומית [(טמפ' מקס' + טמפ' מינ') / 2] הינה כ-3 מעלות יותר גבוהה.

טמפרטורת קרקע בשעה 8:00 בעומק 5 ס"מ מומלצות לתחילת הזריעה:

פימה 13-14 מ"צ

אקלה/מכלוא 14-15 מ"צ

רצוי להימנע מזריעה כאשר הטמפרטורות צפויות לרדת מתחת לסף הרצוי בחמשת הימים העוקבים את הזריעה. בימים אלו רגישות הנבט לנזקי צינה גבוהה במיוחד.

תנאים לזריעה על פי צבירת יחידות חום (טמפ' אוויר) במהלך חמישה ימים, סף תחתון 15.5°C

תנאים לזריעה	טמפרטורת אוויר יומית ממוצעת	יחידות חום נצברות בחמישה ימים
לא מתאים	<16.6	< 5.5
גבולי	17.2	8.5 – 5.5
מספק	17.7	11 – 8.5
אידיאלי	>17.7	>11

(על פי California Cotton Review, April 2001)

חישוב יחידות החום במהלך חמשת הימים הבאים לאחר הזריעה, על פי חיזוי הטמפרטורות הצפויות, מאפשר למגדל לצפות את התנאים ולהחליט האם לזרוע או להמתין. על פי נתונים אלה, בתנאים **מספקים**, תציץ הכותנה מעומק זריעה של כ- 4 ס"מ לאחר כ- 10-12 ימים. בתנאים **אידיאליים** דרושים להצצה כ- 7-9 ימים ואף פחות.

תאריכי הזריעה המומלצים

10/04	ועד 10/03	פימה
30/04	ועד 01/04	אקלה/ אקלפי

זנים

מבחיני זנים ארציים לא נערכו בעונת 2020. **פימה** – לאור מבחני הזנים ותוצאות המיון בעונת 2019, ההמלצה היא לזרוע רק משני הזנים גולית-6 ו-V-70. **זני מכלוא** – בנוסף לזן YD-1432 (המשמש כזן המסחרי) ישנם מספר זני מכלוא שהראו תוצאות טובות במבחני זנים ב-2019, ובמבחני גליליות בעונת 2020. מי שמעוניין לגדל זנים אלו יש ליצור קשר עם חברת הזרעים.

עומד צמחים ושעור זריעה (אין שינוי בהמלצות!!!)

עומד צמחים של 8-10 צמחים למטר שורה הינו אופטימלי. השיקול של מספר הזרעים הדרוש להשגת עומד צמחים מספק תלוי בטיב מצע הזרעים, מועד זריעה, הטמפרטורות השוררות בעת הזריעה והצפויות ומידת רטיבות קרקע (זריעה ביבש או ברטוב). בתנאים טובים לזריעה נסתפק ב- 10-11 זרעים למטר שורה. כאשר התנאים גבוליים, מצע זרעים חלקי, מליחות, רטיבות קרקע לא מספקת, טמפרטורות נמוכות וכו' כדאי להעלות את שעור הזרעים בזריעה לכדי 12-14 זרעים למטר שורה.

זרעים

לחישוב משקל הזרעים, יש להיעזר במשקל האלף ובאחוז הנביטה, שנבדק ונרשם על תווית שק הזרעים. מספר הזרעים למטר שורה יקבע לפי תנאי השדה כאמור ו-90% הנביטה (לרוב 85% 90%).

מקרופומינה

מתוצאות ניסויים ראשוניים שנערכו, מניעת עקה כלשהיא בשלבי הגידול הראשונים עשויה להפחית נזקי מקרופומינה, וזאת, על ידי פתיחת מים מוקדמת ו/או שיפור זמינות המים לצמח. כמו כן, זילוף בפס הזריעה והגמעה יעילה של התכשיר עמיסטר ודומיו (AZOXYSTROBIN) עשויים להפחית את התבססות המחלה בשורשים ומכאן את פוטנציאל פגיעת המחלה בגידול. יש לציין כי בניסויים שונים שנעשו לעיתים נצפתה ירידה לא מובהקת ביבול לאחר יישום AZOXYSTROBIN. במידה ומגדלים מעוניינים לבדוק את יעילות זילוף בפס הזריעה ו/או הגמעה בשטחים החשודים בנוכחות המחלה, רצוי מאד להשאיר שטח ביקורת ללא טיפול בכל חלקה בה מטפלים. לידיעתכם, אין עדיין רישוי לצורת יישום זאת של תכשירים אלו והרישוי לתכשירים אלו בכותנה הוא רק ביישום בריסוס עלווה כנגד חלפת. לצורך קבלת החלטה על מינון ביישום תכשירים אלו יש להתייעץ עם אנשי חברות ההדברה והמדריכים.

מזיקי קרקע

ניתן ליישם בפס הזריעה קוטל מזיקים כנגד מזיקי קרקע. יישום החומרים הינו פשוט וזול וימנע פגיעה בעומד הצמחים כתוצאה מנזקי מזיקי קרקע. כנגד מזיקי קרקע כגון תולעי תיל/שחרוריות, צבתנים ניתן להסתפק בטלסטאר ודומיו 75 סמ"ק ל-1000 מטר שורה (ללא רישוי למזיקי קרקע). כנגד זחלי האגרוטיס ישנו רישוי לתכשירים קורגן ואמפליגו. ככלל, לפני יישום חומרי הדברה מומלץ להתייעץ עם מדריכי ההדברה.

ולסיום נאחל לכולנו

שנת ברכה